

Петминутно испитивање

У нашим школама се све чешће, сем усменог и писменог испитивања знања ученика, користе и друге објективне методе и технике као, на пример, примена неформалних и стандардизованих тестова знања. Међутим, упитници са већим бројем тест-питања, због тешкоће њиховог састављања, умножавања, контроле и спровођења, ређе се примењују у школама. Уобичајено тестирање се изводи неколико пута у току године, али доста формално, те је мотивациона, а донекле и мерна вредност тих испитивања смањена. Зато се у неким школама много више примењује микро испитивање задацима објективног типа, односно примењују се неформални тестови са задацима из једне теме. Испитује се на неколико минута пре завршетка часа и у том интервалу се уређују резултати, о чему ћемо касније нешто више рећи.

Предности микро испитивања над објективним испитивањима већег опсега су:

- а) ученици се више мотивишу, односно стављају у положај психичке припремности и готовости за стицање и усвајање нових појмова, односно интензивније се "затеже унутрашња опруга свести" ученика;
- б) применом овог испитивања могуће је мерити продуктивност одржаног часа;
- ц) омогућује се континуирано праћење напретка ученика и повећава метријска вредност оцене, односно повећава се објективност и поузданост оцене коју наставник даје на крају тромесечја или школске године;

Варијантни модел вредновања знања ученика

д) могуће је мерити употребљивост и поузданост облика и средстава припремљених у наставном раду и упоређивати часове различите организације и технолошке концепције;

е) применом овог испитивања могуће је благовремено уочавати празнине у знањима ученика и указивати им индивидуализовану помоћ.

Техника примене ових испитивања је доста једноставна. Тест-питања се обично припремају из једне наставне јединице. Она се на пет до седам минута пре завршетка часа задају ученицима који одговарају у својим свескама. Контролу и сређивање обављају сами ученици изменом свезака. Тачни одговори према броју постављених питања, пребројавају се одмах, а резултати се исписују на табли иза редног броја постављеног питања. Након сређивања, ученик сагледава сопствени успех. Ако се ова испитивања чешће примењују, ученици су мотивисани и мисаоно су активнији у току рада, јер очекују проверавање на крају часа. Овим испитивањима ученици се чешће обавештавају о сопственом и туђем успеху, а уједно се омогућује да они више пута доживе радост успеха, што, како су педагози утврдили, рађа нове успехе. Осим тога, наставник, преко овог испитивања, остварује увид у резултате сопственог рада, односно у продуктивност одржаног часа.

Боље је ако се ово испитивање не обавља задавањем питања, него путем написаног упитника са 5-10 питања. Тако се могу боље средити резултати и сагледати на која питања ученик јесте, а на која није одговорио. После тога може се указати индивидуализована помоћ

давањем фишса са задацима из градива које ученик није, у довољној мери, усвојио.

Поред тога, преко оваквог испитивања се прати напредовање ученика, јер у оценским решеткама остаје материјални траг о успеху ученика, те је свођење успеха на класификационом периоду олакшано, а метријска вредност оцене и објективност оцењивања повећана. Овакво испитивање, и квалитативно срећивање, омогућује наставнику да пружи потпуније информације родитељима о активности ученика на часу и успеху који постиже и да предочи које градиво ученик није довољно усвојио.

Потпунија слика о развоју, знању и напредовању ученика могла би се стечији ако би се микро испитивање проводило не само на часовима стицања знања него и након завршетка одређене теме, јер би се путем тих испитивања могао остварити увид како су ученици усвојили градиво на самом часу, као и колико су, самосталним радом код куће или у школи, то градиво утврдили и употребили. Применом микро испитивања могуће је мерити употребљивост и ефикасност примењених наставних облика и средстава рада, те упоређивати, односно сагледавати и колико је примењени облик рада, на пример, групни или индивидуални, допринео већој мисаоној активности ученика, тј. условио одређени учинак учења.

Овде ћемо приказати неке врсте оценских решетки за квалитативно срећивање резултата.

Ред бр.	Презиме и име ученика	Резултат		Укупно питање	
		Тема и једин.	Тема и једин.	Тачни	Погрешни
1.	М.В.	I-2 10/8	II-2 8/4	12	

У наведеној табели назначен је резултат по наставним јединицама за сваког ученика. Римска цифра означава број наставне теме, а арапска означава број наставне јединице из теме. Разломком је исказан постигнути резултат; бројилац означава број постављених питања, а именилац означава број тачних одговора. Међутим, из наведене оценске решетке није могуће видети на које питање је ученик тачно, а на које погрешно одговорио. Ово сагледавање је важно ради указивања евентуалне помоћи ученицима и ради информисања родитеља о деловима градива које ученици нису у довољној мери савладали. Тако сагледавање је могуће на основу оценске решетке која захтева највише времена за сређивање резултата, али је зато и најкориснија.

Ред. бр.	Презиме и име	Број питања										Број тачних одговора		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
1.	Н.Н.	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1			
2.						-	-	+	+	+	+	-	-	-
Број тачних одговора по питању		+ - - + - +										+ + + +		

Оваква оценска решетка може се умножити за сваког ученика са већим хоризонталним празнинама, како би могла послужити за већи број испитивања. Време испитивања могуће је евидентирати у посебној

рубрици која се може извући у продужетку оценске решетке.

Могуће је применити и тест питања не само за микроиспитивања већ и за испитивања ширег обима, а таква испитивања би уследила након обраде вишне наставних тема ради проверавања и оцењивања знања ученика.